

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Hornyák Szabolcs (címe) ügyvéd által képviselt (I.r. felperes neve, címe) I. rendű és a (II.r. felperes neve, címe) II. rendű felpereseknek a (jogtanácsos neve) jogtanácsos által képviselt (I.r. alperes neve, címe) I. rendű és (II.r. alperes neve, címe) II. rendű alperesek ellen sajtó-helyreigazítás iránt indult perében a Fővárosi Törvényszék 2012. november 13. napján kelt, 22.P.24.265/2012/3. számú ítélete ellen a felperes 4. sorszámon előterjesztett fellebbezése folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja, és az alperesnek fizetendő jogtanácsosi munkadíjat 15.000 (Tizenötezer) forintban állapítja meg.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felpereseket, hogy egyetemlegesen fizessenek meg az alpereseknek 15 napon belül 10.000 (Tízezer) forint fellebbezési költséget, valamint a Magyar Államnak külön felhívásra 48.000 (Negyvennyolcezer) forint fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság ítéletével a ... című napilap ...-én megjelent számának ... oldalán a ... rovatban „...” címmel „...” alcímmel megjelent cikkel kapcsolatosan az I-II. rendű felperesek által előterjesztett 8 pontos helyreigazítási kérelmet tartalmazó keresetet elutasította. Kötelezte a felpereseket, hogy 15 napon belül egyetemlegesen fizessenek meg az alperesnek 15.000 forint + áfa, összesen 19.025 forint jogtanácsosi munkadíjat, valamint a Magyar Államnak külön felhívásra 36.000 forint le nem rótt illetéket.

Határozata indokolásában felhívta a Ptk. 79. §-át, az Smtv. 12. § (1) és (2) bekezdését, a Pp. 342. § (1)-(2) bekezdését, valamint a Pp. 343. § (1) és (3) bekezdéseit, és megállapította, hogy az I-II. rendű felperesek keresete megalapozatlan.

A helyreigazítási kérelem első pontját illetően kiemelte, hogy az I-II. rendű felperesek részben ... nevében léptek fel igényrel, holott ennek előterjesztésére kizárólag az érintett lett volna jogosult. ... nem képviselője a II. rendű felperes cégnek, a felperesek ezért igényérvényesítési jogosultsággal e körben nem rendelkeznek, nem alapozza meg keresetüket az a körülmény sem, hogy az említett személynek a felperesek a munkáltatói. A PK 12. számú állásfoglalásra hivatkozással az elsőfokú bíróság kifejtette, hogy a lényegtelen pontatlanságok, tévedések, közömbös részletek a sajtó-helyreigazítás iránti igényt nem alapozzák meg, úgyszintén a véleménynyilvánítás, értékelés, bírálat sem lehet ennek alapja. A II. rendű felperes a sérelmezett közlésben, felszámolóként jelenik meg, azonban a cikk nemcsak az ... kapcsolatos felszámolási eljárás vonatkozásában utal vitás intézkedésekre „kifogásokra”, említ más cégeket is, ahol felszámolóként ugyancsak a II. rendű felperes járt el. A cikk a „kifogás” szót a köznapi értelemben és nem a felszámolási eljárásban alkalmazott jogi értelemben vett szakkifejezésként használja. A második ponttal kapcsolatosan az elsőfokú bíróság azon álláspontját fejtette ki, hogy a cikkből a felperes által sérelmezett értelmezés nem olvasható ki; az csupán annyit állít, hogy a ...-nek vezetője, az I. rendű felperes, etikai ügyeket bírál el a felszámolói szakmán belül, amely a valóságnak megfelel. A harmadik pontban foglalt helyreigazítási kérelemmel kapcsolatosan egyrészt arra hivatkozott, hogy a felperesek olyan igényt kívánnak érvényesíteni, amelyre kizárólag ...-nak lenne jogosultsága, másodsorban az alperes helyes védekezésére utalt.

Rámutatott, hogy a bűncselekmény megnevezésének pontatlansága az érintett személy megítélése szempontjából nem bír jelentőséggel. A nevezett személy vesztegetésért elítélték, mivel a jogtalan előny ígéretét elfogadta, ehhez képest a cikknek azon állítása, hogy „kenőpénzt fogadott el”, olyan lényegi pontatlanságnak tekintendő, amely az érintett személy megítélésén nem változtat. A negyedik helyreigazítási kérelmet az elsőfokú bíróság azért nem találta teljesíthetőnek, mert a sérelmezett közlés értékítéletet tartalmaz, amely a perbeli esetben kifejezés módjában nem volt sértő, megalázó, és az objektív tényekkel ne állna összhangban. Kitért arra is, hogy a felperesi kereset olyan tények közlésére is kiterjed, amelyeket a cikk nem is érintett, erre pedig sajtó-helyreigazítás körében nincsen lehetőség.

Az ötödik pontot illetően az elsőfokú bíróság a kereset elutasítását azzal indokolta, hogy a helyreigazítási kérelem és a sérelmezett közlés tartalma nem állt összhangban, a felperesek lényegében a felszámolási eljárás végeredményét kérték közölni, saját álláspontjuknak teret engedve, erre azonban sajtó-helyreigazítás keretein belül szintén nincsen mód. A hatos pontban sérelmezett kijelentést véleménynek minősítette, amely helyreigazítás iránti kérelmet nem alapoz meg, csakúgy, mint a „töredék ár”-ral kapcsolatos megállapítás, amely értékítéletnek minősül. A hetes ponttal kapcsolatosan az elsőfokú bíróság arra hivatkozott, hogy a cikket szövegösszefüggéseiben kell értelmezni, melynek alapján az a felperesek által sérelmezett közlést nem tartalmaz. A felperes hivatkozásával ellentétben ugyanis a szöveg „rokon”-t és nem hozzátartozót, különösen nem a Ptk.-ban meghatározott közeli hozzátartozót említett. Közölte a cikk azt is, hogy ... az árverés pillanatában már nem volt felszámoló, arra vonatkozólag azonban még

csak utalást sem tartalmazott a sérelmezett írás, hogy nyertes az új felszámolóval, azaz a „felszámolókkal” rokonságban állna, úgy ahogyan azt a felperesek keresetükben állították. A nyolcadik pontot illetően azzal érvelt, hogy felperesek egy végkövetkeztetést és egy minősítést kifogásolnak. A cikk egészét véve nem légből kapott a ... felszámolásának „fura” ügyként minősítése, a felperesek egyéni érzékenységének azonban e körben nincs jelentősége. Hivatkozott arra is, hogy a cikk megfelelően tartalmazza a felszámoló ... álláspontját, így az sem felel meg a valóságnak, hogy a II. rendű felperest a cikk írója ne kereste volna fel.

A jogkövetkezmények körében a törvényszék szintén az alperes helytálló védekezésére hivatkozott mikor kifejtette, hogy sajtó-helyreigazítási perben elégtétel adása nem kérhető.

A perköltségről a bíróság a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján, a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdésére figyelemmel határozott.

Az ítélettel szemben az I-II. rendű felperesek terjesztettek elő fellebbezést, és kérték annak megváltoztatását akként, hogy a bíróság kötelezze az alpereseket a kereseti kérelemben foglalt helyreigazításnak a kifogásolt cikk megjelenésének megfelelő terjedelemben, megfelelő szedési módban és ugyanazon helyen történő közzétételére. Kérték továbbá az alperesek kötelezését a másodfokú eljárásban felmerülő perköltség viselésére.

Álláspontjuk szerint az elsőfokú bíróság tévesen helyezkedett arra az álláspontra, hogy az alperesek a kifogásolt cikkben véleményüket fejezték ki, hogy a tévedések nem érdemiek, illetve hogy a felperesek bizonyos vonatkozásokban nem is kérhettek volna sajtó-helyreigazítást. Hangsúlyozták, hogy az általuk előterjesztett bizonyítékokat a bíróság nem vette figyelembe az ítélet meghozatalakor, annak ellenére sem, hogy ezeket cáfolandó az alperesek bizonyítást nem terjesztettek elő.

Az első pontba foglalt helyreigazítás iránti kérelemmel kapcsolatosan arra hivatkoztak, hogy ... a II. rendű felperest önállóan képviselheti, így a II. rendű felperes keresetösségi joga fennáll. Vitatták az elsőfokú bíróságnak a „kifogás” kérdésében kifejtett álláspontját, hivatkoztak arra, hogy az átlagolvasó számára sem lehet kétséges, hogy a cikk az ...-ügy miatt íródott. A felperesek a cikkben olyan módon kerültek megemlítésre, ami alkalmas jó hírnevük, üzleti érdekeik megsértésére, az Smtv. 12. § (1) bekezdése értelmében ezért ügyükben lehetőség van sajtó-helyreigazításra. Hivatkoztak a PK 12. számú állásfoglalásra, arra, hogy a sajtó-helyreigazítás a személyhez fűződő jogok védelmének sajátos eszköze. Álláspontjuk szerint a kifogásolt cikk az ... felszámolásával kapcsolatosan valótlan tényről állít, és ezzel összefüggésbe hoz más felszámolási eljárásokat is, amelyekkel kapcsolatosan szintén valótlan tényeket közöl, így - a cikk egészét vizsgálva - az rendkívül sérelmes a felperesekre nézve. Sérelmezték, hogy az elsőfokú bíróság megfosztotta a „kifogás” szót szakmai tartalmától, e körben arra hivatkoztak, hogy ez egy tényfeltáró írás, szakcikk, ami az alperesi napilap ... rovatában jelent meg,

így írójának egyértelműen tisztában kellett lennie a gazdasági jogi életben használatos kifejezésekkel és fordulatokkal.

A második ponttal kapcsolatosan arra hivatkoztak, hogy - az elsőfokú ítéletben foglaltakkal szemben - nem azt kifogásolták, hogy az I. rendű felperes a ...-nek elnökeként szerepelt. Amiatt kérték a sajtó-helyreigazítás közzétételét, mert a cikk azt sugallja, hogy az elnök, így az I. rendű felperes az etikai ügyek intézésébe beleszólhat, azokra ráhatással bír. Ezáltal a cikk összefüggésbe hozza őt azokkal a valótlan állításokkal is, amelyeket a „...” címszó alatt tartalmaz, és az I. rendű felperes abban a hamis látszatban tűnik fel, mintha neki az etikai ügyek elbírálására is ráhatása lenne.

A fellebbező felperesek a törvényszék álláspontját tévesnek minősítették a vonatkozásban is, hogy lényegi pontatlanságnak tekintette, hogy ... nem fogadott el kenőpénzt, illetve, hogy az ellene lefolytatott eljárás nem a ... felszámolásával volt kapcsolatos. A „lényegi pontatlanság” kifejezés használatát is vitatva hivatkoztak arra, hogy a jogerős büntetőítélet is a pénz-átadás „ígéretén” alapszik. A törvényszék a jogerős ítélet ezen megállapítását ezért a cikk valótlan tényközlése alá nem vonhatta volna. Hivatkoztak arra is, hogy a cikk azon állítása, hogy ... kenőpénzt fogadott el a felszámolási eljárásokkal összefüggésben, a II. rendű alperesi vállalat működésére vonatkoztatva került rögzítésre, így ennek kapcsán fennáll a II. rendű alperes keresetességi joga. Valótlan tényállításként értékelték, hogy a bíróság ...-ot a ... felszámolása kapcsán ítélte volna el. E körben utaltak ... irányításának pozitív eredményére, és arra, hogy a cikk a II. rendű alperes egyik legnagyobb eredményét vonta kétségbe, azt a hamis látszatot keltve, hogy a felszámolás során bűncselekmény történt. Kiemelték: a lényegi pontatlanságoknak nevezett valótlan tényállítások összességükben keltették azt a látszatot az olvasókban, mintha a II. rendű felperes nem a jogszabályoknak, illetve a szakmai-etikai szabályoknak megfelelően folytatta volna tevékenységét.

A negyedik ponthoz kötődően a felperesek arra hivatkoztak, hogy a cikk vonatkozó állítása az objektív tényekkel egyáltalán nem áll összhangban, ezek megcáfolására az alperesek bizonyítást sem terjesztettek elő.

A nyolcadik pontot illetően az elsőfokú bíróság ítéletében foglaltakat kifogásolták a fellebbező felperesek, véleményük szerint az elsőfokú bíróság súlyosan megszegte a pártatlan eljárás követelményét, amikor egyoldalú értékítéletet fogalmazott meg az alperes javára, azzal, hogy a ... felszámolási ügyét maga is „fura ügynek” minősítette, amelyre objektív döntéshozóként nem lett volna lehetősége. Ismételten utaltak arra, hogy a felszámolási eljárás során az eladás reális piaci áron történt. Az eljárási szabályokat maradéktalan betartották, ... nem volt sem „állítólagos rokona” sem „közeli hozzátartozója” a telek vevőjének. E körben is utaltak arra, hogy az alperesek ezt cáfolandó semmilyen bizonyítékot nem terjesztettek a bíróság elé.

Az I-II. rendű alperesek fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet

helybenhagyására, és a felperesek perköltségben történő marasztalására irányult, azzal, hogy a nekik járó másodfokú perköltség összegét áfa nélkül kérték megállapítani, mivel jogi képviselőjük jogtanácsosként járt el. Álláspontjuk szerint az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg a tényállást, és a tényekből helytálló jogi következtetéseket vont le. Hivatkoztak arra, hogy az ítélet a bírói gyakorlatnak megfelel; az elsőfokú bíróság helytállóan foglalt állást amikor bizonyos kijelentéseket értéktételnek nyilvánított, illetve megállapította, hogy azok nem a felperesekre vonatkoztathatóak. Helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság azt is, hogy a lényegtelen tévedések a helyreigazítást nem alapozzák meg. Kiemelték, hogy a felperesek olyan kijelentéseket sérelmeztek, amelyek véleménynek minősülnek. A „furcsa ügy” kifejezés is vélemény, így helyreigazítás alapjául ez sem szolgálhat; az elsőfokú bíróság ítéletében erre vonatkozó állítást nem fogalmazott meg.

Az I-II. rendű felperesek fellebbezése nem alapos.

Az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló adatokból okszerű következtetést levonva az ügy érdemére vonatkozólag helyes döntést hozott, amellyel a Fővárosi Ítéltábla egyetértett.

Kifejezetten a fellebbezéshez kötődően utal arra a másodfokú bíróság, hogy a jelen esetben az I-II. rendű felperesek sajtó-helyreigazítás iránti pert indítottak, így az általuk előterjesztett igények elbírálásakor az ezen eljárásra irányadó speciális szabályokat kellett a bíróságnak alkalmaznia.

Az Smtv. 12. § (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy, ha valakiről bármely médiatartalomban valótlan tényt állítanak, híresztelnek vagy vele kapcsolatban való tényeket hamis színben tüntetnek fel, követelheti olyan helyreigazító közlemény közzétételét, amelyből kitűnik, hogy a közlés mely tényállításai valótlan, illetve megalapozatlan, mely tényeket tüntet fel hamis színben és ehhez képest melyek a való tények.

A törvény idézett rendelkezéséből következik, hogy sajtó-helyreigazítás iránti kérelmet kizárólag az a természetes vagy jogi személy terjeszthet elő, akire a sérelmezett valótlan tényállítás, vagy való tény hamis színben történő feltüntetése vonatkozik. Amint ugyanis azt a PK 12. számú állásfoglalás I. pontja is kifejti, a sajtó-helyreigazítás is személyiségvédelmi eszköz. A sajtó-helyreigazítás iránti igény a személyhez fűződő jogi igények egy speciális részét képezi, ebből következően - a többi személyhez fűződő joghoz hasonlóan - érvényesítésére kizárólag a közvetlenül érintett jogosult, tehát az, akiknek személyére a sérelmezett állítások vonatkoznak.

A perbeli esetben a cikket a PK 12. számú állásfoglalás szerint, teljes terjedelmében, tartalmát összefüggéseiben vizsgálva ugyanakkor az volt megállapítható, hogy az abban közölt információk és annak lényegi mondanivalója nem elsődlegesen a felperesek személyére vonatkozott.

A sérelmezett kijelentések, kitételek is többségükben olyan jellegűek voltak, amelyek a felperesek által előterjesztett sajtó-helyreigazítás iránti igényt nem alapozták meg. Az olyan sérelmezett szövegrészekre, amelyek egyértelműen harmadik személyekre vonatkoztak - úgy mint az első és a harmadik pontban megjelölt kitételek - a felperesek keresetükben alappal nem hivatkoznak. Helytállóan mutatott rá az elsőfokú bíróság e körben arra, hogy ezen közlések miatt kizárólag az érintett személyek élhetnének helyreigazítás iránti kérelemmel, nem pedig a felperesek, akikre ezek közvetlenül nem vonatkoznak.

Az Smtv. 12. § (1) bekezdésében foglaltakra figyelemmel, úgyszintén nem vezethetnek helyreigazításhoz a cikkben megfogalmazott vélemények, értékítéletek, bírálatok, amelyek az újságíró szubjektív álláspontját, a rendelkezésére álló információkon és saját benyomásain alapuló kritikát tükrözik. E körben kellett értékelni a negyedik és a hatodik pontban sérelmezett megállapításokat, és a nyolcadik pontban hivatkozott „fura ügy” kifejezést is. Megjegyzi a Fővárosi Ítéltábla, hogy az elsőfokú bíróság ítélete is csak arra szorítkozott, hogy a cikkben megjelent „fura” minősítést illetően jelezze, hogy ez a lefolytatott bizonyítási eljárás eredményeképpen nem volt minden alapot nélkülöző, önkényesen sértő, bántó értékelés, illetően módon alátámasztva azt, hogy a jelen esetben a szabad véleménynyilvánítás alkotmányos határait nem lépték át. A másodfokú bíróság ezért e körben sem látott alapot az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatására.

A sérelmezett cikket és a felperesek helyreigazítás iránti kereseti kérelmét összevetve - figyelemmel a fellebbezésben foglaltakra is - a másodfokú bíróság is arra az álláspontra helyezkedett, hogy a felperesek több ízben lényegtelen, a cikk tartalmát és érdemi mondanivalóját tekintve mellékes részletek, pontatlanságok helyreigazítása iránt éltek keresettel. Rámutat a Fővárosi Ítéltábla, hogy ezek megítélésekor is minden esetben az átlagolvasóhoz kell viszonyítani. Nem alapozhat meg ezért helyreigazítás iránti igényt az olyan kisebb pontatlanság, amely az átlagolvasó számára a cikk helyes értelmezését nem befolyásolja, úgy mint az első pontban a „kifogás” szó, és a harmadik pontban a „kenőpénzt fogadott el” kifejezések köznyelvben szokásos használata.

A második, harmadik és hetedik pontban sérelmezett közléssel kapcsolatosan a másodfokú bíróság utal továbbá arra is, hogy ezek a cikkben szereplő állítások a felperesek megítélésére nem hatnak ki. A harmadik pontban megfogalmazott helyreigazítási kérelem azért sem lehet alapos, mert a cikk szempontjából csupán az az információ releváns, hogy büntetőeljárás volt folyamatban, amelynek eredményeképpen a nevezett személyt a bíróság bűnösnek mondta ki. Ehhez képest az, hogy vele szemben pontosan mi volt a vád, és mely magatartásával követett el bűncselekményt, a perbeli ügy elbírálása szempontjából azért irreleváns, mert ezen kérdések a társadalmi megítélését érdemben nem befolyásolják.

Mindezekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság érdemben helyes döntésének megváltoztatására nem látott alapot.

Észlelte ugyanakkor a másodfokú bíróság, hogy az elsőfokú bíróság az alpereseknek járó perköltség összegét annak ellenére állapította meg áfa-val terheltén, hogy az alperesi jogi képviselő mint jogtanácsos nem tartozik áfa körbe.

A Fővárosi Ítéltábla ezért a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta, és az alpereseknek fizetendő jogtanácsosi munkadíjat 15.000 forintban állapította meg.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyásáról döntött.

A felperesek fellebbezése nem vezetett eredményre, a másodfokú bíróság így a fellebbezési eljárási költségről a Pp. 239. §-án keresztül érvényesülő Pp. 78. § (1) bekezdése, a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (5) bekezdése és az Itv. 46. § (1) bekezdése alapján határozott.

Budapest, 2013. március 21.

Kizmanné dr. Oszkó Marianne s.k.
a tanács elnöke - előadó bíró

Dr. Kisbán Tamás s.k.
s.k.
bíró

Dr. Kincses Attila
bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő